

A VI. ötéves tervben

Folytatódik a szentesi városközpont korszerűsítése

A közvélemény —, s nem is csak a helybeli — elismeréssel nyugtázta jó néhány évvel ezelőtt azoknak a városrendezőknek, építészeknek a törekvését, akik a szentesi Kossuth téren hozzákezdtek a városközpont rekonstrukciójához. Az úgynevezett csigalépcsős ház azóta elválaszthatatlan a szentesi városképtől, az üzletközpont előtt kialakított tér a szentesiek fórumává lett. A rekonstrukció VI. és VII. ötéves terv folytatásáról már korábban hozott döntés alapján Szentes tanácsának végrehajtó bizottsága meghívásos tervpályázatot hirdetett a Kossuth utca, s a tervezett 451-es számú fő közlekedési út (Mátyás király utca) csomópontja környékének beépítési, illetve rendezési tervére.

A pályázatra az SZTV és a CSOMITERV hat tervezőcsoportját hívták meg, megjelölve, milyen feladatot kell megoldaniuk pályamunkájukban. A beépítési javaslaton kívül a tervezőknek javaslatot kellett adniuk egy — Skála-típusú — ÁFESZ általános áruházzal korszerű és esztétikus kialakítására, a zsinagóga további sorsára — megtartása esetén hasznosítására —, s mérlegelniük kellett annak lehetőségét, hogy a tervezési területen magasház — legfeljebb 15 emeletes — elhelyezhető-e.

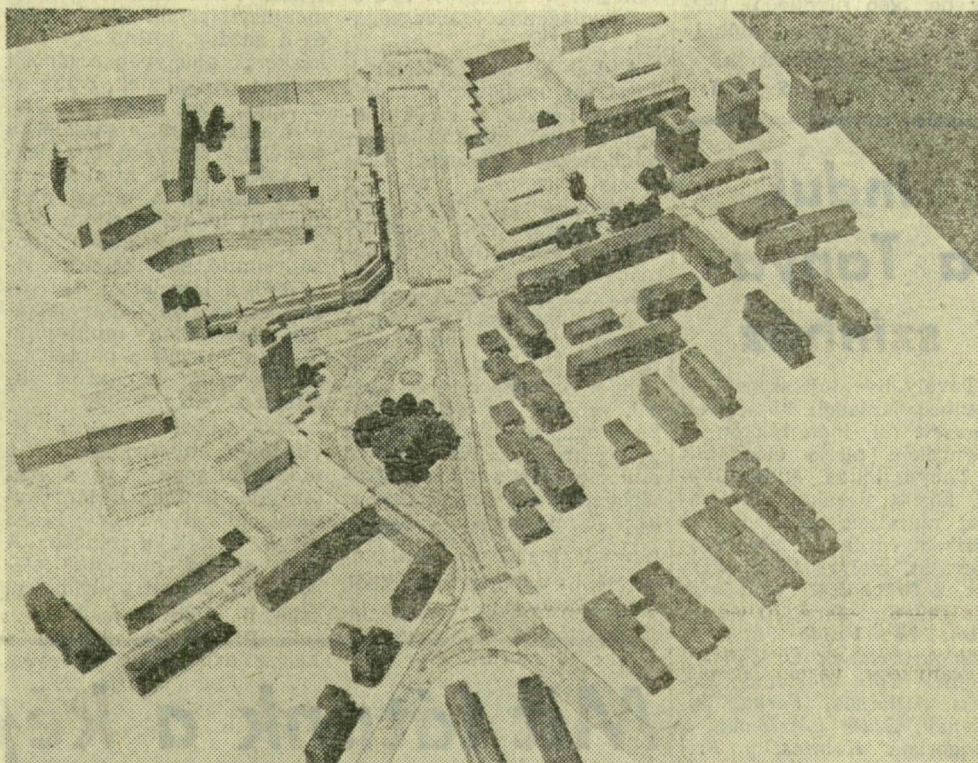
A tervezőknek a terület délnyugati tömbjében kellett elhelyezniük a tömbközéphez, az áruházat, s az ottani lakóépületeket a régi házgyár paneljeiből kellett megtervezniük. A tervezési területen 350 személynél több lakóhely, fióklépcsőház, 300 adagos éttermet és százszemélyes színházat kellett elhelyezniük a város korábban elkészült általános rendezési tervének megfelelően.

A pályázati kiírás meghatározta azt is, hogy az intézmények parkolási igényét a tervezési területen

hasznosítására, az áruházzal elhelyezésére, a magasház szükségességére, helyének meghatározására. A hat pályamű közül első helyezett lett a CSOMIÉP két építészének, Szemerey Mártának és Kiss Lajosnak a terve, mely a régi városszerkezettel jó kapcsolatokat alakított ki, figyelembe vette a folyamatos és ütemezhető építést. Ez a pályamű — olvastuk a pályázat zárójelentésében — nagy gondot fordított a csomópont körüli tér kialakítására. A zsinagóga filmszínházzá való átalakítása, a tervnek megfelelően nyereség lenne, s áttekinthetőek a lakóterületek is. „Az áruházzal funkcionális megoldá-

A pályamunkákat értékelő, bíráló bizottság szerint eredményesnek bizonyult a pályázat, hiszen sok értékes javaslatot adtak az építésszek, különösen a zsinagóga

hasznosítására, az áruházzal elhelyezésére, a magasház szükségességére, helyének meghatározására. A hat pályamű közül első helyezett lett a CSOMIÉP két építészének, Szemerey Mártának és Kiss Lajosnak a terve, mely a régi városszerkezettel jó kapcsolatokat alakított ki, figyelembe vette a folyamatos és ütemezhető építést. Ez a pályamű — olvastuk a pályázat zárójelentésében — nagy gondot fordított a csomópont körüli tér kialakítására. A zsinagóga filmszínházzá való átalakítása, a tervnek megfelelően nyereség lenne, s áttekinthetőek a lakóterületek is. „Az áruházzal funkcionális megoldá-



A maketről készült felvételen a háromszög alakú tér közepén a zsinagóga épülete látható, melyet a Csongrád, illetve Szeged, valamint a Kunszentmárton felé vivő út két oldalról fog közre, egymástól elválasztott irányban. A kép jobb felső harmadában a Skála-típusú áruház, a zsinagógától balra pedig a magasház. (Szemerey Márta és Kiss Lajos terve.)

Nemzetközi szimpózium Szegeden

Egyhetes nemzetközi tudományos tanácskozás kezdődik hétfőn, július 9-én, Új-szegeden, az MTA Biológiai Központjában. A József Attila Tudományegyetem mikrobiológiai tanszéke és az akadémia szegedi biológiai központja közösen szervezi az ötödik nemzetközi protoplaszt-szimpóziumot. Az első ilyen tanácskozást 1965-ben tartották az NDK-beli Jénában, ahol 80 kutató vett részt. Ezt követte a brnói, a spanyolországban Salamanca, valamint a nottinghami konferencia. A szegedi szimpózium iránti érdeklődés az eddigiek közül legnagyobb, hiszen 32 ország részt vevő 300 kutatója lényegében a világ protoplasztokkal foglalkozó kutatógárdáját képviseli.

A sejtfal nélküli sejtek (protoplasztok) vonatkozó, rohamosan növekvő ismeretanyag, és a protoplasztok széles körű alkalmazása szükségessé tette, hogy négyéves időszak után ismét összeüljenek a tudományterület kutatói legújabb eredményeik megbeszélésére, kicserélésére. A protoplasztok vizsgálata mélyebb bepillantást enged az alapvető életfolyamatok szabályozásába, ugyanakkor gyakorlati alkalmazásuk eddig nem ismert utat nyit új gyógyszertermelő mikroorganizmusok előállítására.

A pártoktatási év tapasztalatai

A sikeresen befejeződött pártoktatási év Szegeden és a szegedi járásban számokban és tapasztalatokban egyaránt értékelhető már. Szegeden 615 káderképző és tömegtanfolyamon az 1978—79-es oktatási évadban 13 ezer 664-en tanultak, a szegedi járásban pedig 7 ezer 129-en. Szegeden a hallgatók több mint 40 százaléka, a szegedi járásban pedig közel 60 százaléka párttag. A hallgatók 80 százaléka párttag a marxizmus-leninizmus esti egyetemén, ahol az I.—III. évfolyamon, illetve szakosítón 309-en tanultak, jóllehet ennél sokkal többen jelentkeztek felvételt, de férőhely hiánya miatt nem kerültek be.

A politikai oktatásra szervezésben nem a számszerű eredményekre törekedtek, hanem az ismeretek elmélyítésére, általában a propagandamunka fejlesztésére, az érdeklődés felkeltésére, a társadalmi és gazdasági jelenségek feltárására és azok láttatására, érzékeltetésére. Bizonyítja ezt az is, hogy a továbbképző tanfolyamok zömének a témaköre a társadalmi, a pártélet, a világnézet és etika, a nemzetközi politika kérdéseit tartalmazta. Közös vonásuk a tanfolyamoknak az összefüggések sokoldalú megértetése, az ellentmondások feltárása, a dialektikus és történelmi szemlélet erősítése.

Mind az alapszervezetek, mind a magasabb pártszervek összegezték a politikai oktatási év tapasztalatait. Általános a megállapítás, hogy a megkezdett tanfolyamokat be is fejezték, azokon a hallgatók élénk érdeklődést, aktivitást tanúsítottak. Ez tulajdonítható annak is, hogy a pártszervek ellenőrző, segítő munkája rendszeresebbé vált, ugyanígy az oktatási bizottságoké mind Szegeden és a szegedi járásban. A szemléltetőanyagok és -eszközök használata, a jobb megértés érdekében szélesebb körben terjedt el és ezzel gazdagodott az oktatás módszertana is, például diakepsorok, filmek vetítésével. A szemléltető-eszközök beszerzését a propagandisták is igényelték az alapszervezetektől.

A pártoktatásban Szegeden új kezdeményezés a szakcsoportonkénti módszertani és a tananyaghoz kötődő továbbképzés. Ennek fejlesztésére, gazdagítására megvannak a lehetőségek az MSZMP Csongrád megyei bizottsága oktatási igazgatósága segítségével.

A szegedi járási pártbizottság propaganda- és művelődési osztálya különösen figyelemmel kísérté a gazdaságpolitikai kérdésekkel foglalkozó szemináriumok munkáját, s a tapasztalatokat elemelte áttekinthetően is, hogy az időszaki gazdaságpolitikai feladatokat, a gaz-

sa általában jól sikerült... az emeleti tetőterasz kereskedelmi és városképi szempontból is értékes gondolat — így összegzi véleményét a pályázat zsűrije.

A tervpályázat tapasztalatai alapján a bíráló bizottság meghatározhatta a továbbtervezés szempontjait is. A szentesi városközpont rekonstrukciójának folytatásakor tehát célszerű az északi keleti tömbben, a városszerkezet kiemelkedő fontosságú területén építészeti hangsúlyt adó magasházat építeni; feltétlenül megtartandó a zsinagóga épülete, s a kiírásban szereplő helyen elhelyezhető az áruház. A 451-es út tervezett szakaszán célszerű a forgalmi irányok szétválasztása a győztes pályamunka által javasolt módon, s biztosítani kell a tervezési, s a hozzá csatlakozó családi házas beépítésű terület között az átmenetet.

P. K.

Mutogatódsi

Úgy veszem észre, hogy mostanában elég sok a legyintés és a mutogatás. Találkozom egy fiatal építésszel, faggatni kezdem, miért nem vállalják kicsit a lakónegyedi építkezést színeikkel, formáikkal — s kaszál egyet a levegőben. Nem rajta, nem rajtuk múlik... Ok már éppen eleget szájtaltak erről, s itt-ott próbálkoztak is... Összehoz a dolgom köz-hivatalnokokkal, kezdjük megváltani a világot, de elakadunk mindjárt a tanácsstagok tehetlenségénél, azon a ponton, hogy hiába hozzák a lakosságtól a jó ötleteket, javaslatokat, ha pénz nincsen... A közgazdász azt panaszkolja, hogy a műszaki gondolkodás nem igazodik kellőképpen a közgazdasági szükségességekhez; a műszakiak meg a fejlesztési alap szűkösségét bombázzák. Sokszor úgy tetszik, mintha ülnénk egy képzeletbeli vagy kerekasztal mellett és egymásra mutogatnánk!

Elégé tipikus eset manapság, hogy valami késve készül el — ám annál ritkább, hogy végignyomoznánk, miért. A bizonyítványa, a magyarázata mindenkinek tiszta. A kisajátítás elhúzódtott, mert bírósági ügy lett belőle; a tervet kétszer kellett módosítani, mert csak más típusú gépészeti berendezéseket lehetett kapni; az alvállalkozó kevesebb szerelvényt hozott, ugyanis a vele kooperáló vállalat anyagellátási gondokkal küszködött; az anyagellátásba azért csúszott hiba, mert egyetlen olyan gép van, amely azt a portékát csinálja és az is elromlott; alkatrészt azért nem volt hozzá, mert... — s végig zongorázhatjuk akár az egész országot, külön-külön mindenkinek megvan a maga magyarázata. A dolog végül valami ködbe vész, ahol már nem személyek, intézmények, vállalatok székelnek, hanem homályos általánosságok. Így aztán mindenki tiszta, mindenki megtette a lehetséges maximumot — csak éppen az úgy feneklett meg.

Van aztán egy másik formula, amely ugyancsak hasonló természetű. Most, amikor annyit birkózunk gazdasági gondokkal, s országos mérlegekből kiolvas-hatjuk, hogy változatlanul magas az import, még mindig nem elég hatékony a szereplésünk a külső piacon, vagy hogy a munkaerőt tartalékaink legfőbb tételei között kell számba venni, senki sem nyújtja a kezét: igen, mi itt még adósak vagyunk. Ellenkezőleg: akárhány üzemi jelentést olvasunk, akárhol kérdezzük, mindenütt nagyszerűen dolgoztak. Ragyogó eredményekről ad hírt a sajtó, gyönyörűséggel hallgatja az ember az igazgató felszólalását a testületben, dagad a mellünk a zászló- és oklevéltadó ünnepségeken... — csak éppen a népgazdaság szekere dőcög. Külön-külön mindenki jó hatékony, termelékeny, gazdaságos, takarékos, javítja a termékszerkezetet és korszerűsíti gyártmányait, fozozza a közvetlen anyagi érdeketséget és energia-racionalizálási programot készített, mindent belekalkulált intézkedési tervébe és így tovább. A kör ismét bezárul, s a lelkiismeret megnyugszik.

Igaztalan lenne, ha csak a termelést említenénk ebben a sorban. Szellemi vállalkozásoknál is nem egyszerű tettenérhető ez a magatartás. Vállalkozunk valamire, erőket mozgósítunk hozzá, összekaparjuk a szükséges fedezetet — s amikor az eredményt soványkának ítéljük a befektetett energiákhoz és összegekhez képest, már mindenki megfogalmazta mentségeit: túl sok volt a gazda és mindenki belebeszél; a felelősség elaprozódott; a káderkiválasztás sem volt éppen a leg-szerencsésebb, meg minden. S ilyenkor is, az a szokás, hogy a felelősség teljesen elmorzsolódik, olyanra, hogy már csak parányok esnek mindenre, mert a mutogató ujjak teljesen körbejárnak.

Egy népi kollégiumi színjátszócsoporthoz sokszor bemutattuk A király kenyeré című némajátékot, az jut ilyenkor eszembe. Két marék liszt indult a királytól hűséges népe felé — s mire a sor végére ért, anynyi maradt, hogy az ott álló szegény jobbágy szemében sem tett volna kárt. És közben senki sem lett lisztes!

Különösen fontos lenne pedig mostanában mindenütt a személyes felelősség és kötelességtudat s olyan társadalmi közhangulat, hogy igenis mutassuk meg és merjük megmutatni a munka gyenge pontjait és gyenge embereit; hogy ne tünjenek és ne névtelenedjenek el még vállalatok, intézmények is a kollektív felelősség érdekében! Törvényeink vannak rá, erkölcsi bátorságunk is legyen hozzá. Csak mi sokszor éppen azon drukkolunk, nehogy véletlenül pontos legyen a partner — mert akkor kihúzza alólunk a magyarázkodás egyik gyékényét. Szemléletünkön kell ehhez változtatni! A napokban történt, hogy tizenkét speciális csavar kellett egy géphez, de sürgősen. Pénteken romlott el, de hétfőn annak már újra menni kell — így vezették be a megrendelést. Készen is lettek a csavarok időre, de csak egy hét múlva mentek értük. S mennyire jellemző a reakció arra a számonkérésre, hogy miért sürgették annyira, ha egy hétig mégsem kellett! Nem is gondolták, hogy hétfőre meglesz! Azt remélték, ha ilyen sürgőre kéri, egy hét múlva tán biztosan beszerezhetik.

A kárkit megkérdőzünk, magasra becsüli és nagyra értékeli a szocialista építés eredményeit, általában elégedett személyes anyagi helyzetével és olyannak minősíti, amelynek szerény továbbfejlesztéséért vagy akár csak megtartásáért is érdemes kicsit feszülni. Ma már közgazdaságilag is eléggé tájékozottak az emberek, s figyelnek is a gazdaságpolitika céljaira és eszközeire. A készség is megvan bennünk, hogy mozduljunk! De ebben sem vezetne eredményhez a mutogatás, mondjuk, hogy kezdje el a tröszt vagy a nagyvállalat, mozgassa a gondolatot a párt vagy a szakszervezet... Mindenkinek megvan ebben a dolga. S azt kell elvégezni, pontosan, jól, időben, takarékosan. Akkor a mutogatás nem mehet körbe, az ujjak valamely ponton megállnak és nem marad el a számonkérés sem.

SZ. SIMON ISTVÁN

L. F.